

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Kattem barnehager
Trondheim eiendom

N-

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
13/6502/ A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
15.03.2013

Kattem barnehager (Kattem, Lyngmyra, Skjetlein barnehage) - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Generelt om godkjenningsprosessen

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. trådte i kraft 01.01.1996. Forskriftens formål er å bidra til at miljøet i barnehager og skoler fremmer helse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade. Godkjennings- og tilsynsansvaret er i forskriften lagt til det enkelte kommunestyre. I Trondheim er denne myndigheten delegert til Miljøsjefen.

Forskriftens §6 omhandler krav til godkjenning. Her heter det at virksomheter som omfattes av forskriften skal være godkjent av kommunestyret, og at søknad om godkjenning skal fremlegges for godkjenningsmyndigheten når det foreligger plan for etablering, utvidelse eller endring av virksomheten. Søknad om godkjenning skal inneholde dokumentasjon som viser hvordan virksomhetens eier vil sikre at virksomheten planlegges, etableres, drives og videreutvikles i samsvar med forskriftens bestemmelser. Forskriften tillegger leder av virksomheten ansvaret for at forskriften følges, mens eier av virksomheten er ansvarlig for at det etableres et internkontrollsystem.

Godkjenningen omfatter normalt både deler av de bygningsfysiske forholdene ved barnehagen og en rekke administrative og organisatoriske forhold knyttet til virksomhetens drift. I Trondheim kommune er godkjenning av barnehager delt i to faser; en plangodkjenning av byggeplaner før etablering og en driftsgodkjenning når barnehagen er kommet i drift. Ved driftsgodkjenning skal det være etablert et internkontrollsystem som ivaretar forskriftens bestemmelser.

Kattem barnehager består av Lyngmyra, Skjetlein og Kattem barnehage. Kattem barnehage åpnet august 2012, og ble plangodkjent av Miljøsjefen i vedtak datert 28.03.11. Denne saken omhandler vurdering av driften ved Kattem barnehager og befaring av Lyngmyra, Skjetlein og Kattem barnehage. Tilsynsrapporten bygger på møte med barnehagens ledelse og befaring av Kattem barnehage 19.12.13 samt befaring på Lyngmyra og Skjetlein barnehager 21.02.13.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Tilstede ved tilsynet var:

Trine Anita Kirknes, enhetsleder Kattem barnehager
Marthe Dragåsøien, sekretær og verneombud Kattem barnehager
Elin Grønvold Aunet og Bente Løvlie Høier fra Miljøenheten.

Saken omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Formålet med tilsynsbesøket var å foreta en driftsvurdering av Kattem barnehage, samt å foreta tematilsyn ved Skjetlein og Lyngmyra barnehager.

Beskrivelse av Kattem barnehager.

Kattem barnehager består av Lyngmyra, Skjetlein og Kattem barnehage. Kattem barnehage åpnet august 2012. Enheten har til sammen plasser for 170 – 200 barn.

Internkontroll

I forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §4 om ansvar og internkontroll heter det at virksomhetens eier skal påse at det er etablert et internkontrollsystem ved enheten.

De fleste virksomheter som omfattes av ovennevnte forskrift vil samtidig være omfattet av forskrift av 22. mars 1991 nr.159 om internkontroll som gjelder for helse, miljø og sikkerhetsområdet. I denne forskriften foreligger allerede en plikt til internkontroll og etablering av internkontrollsystem. I forskriften om miljørettet helsevern i barnehager og skoler anbefales det at internkontrollsystemer som allerede er etablert utvides til å omfatte krav fastsatt i denne forskriften. Eller sagt med andre ord at kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler integreres i allerede etablerte internkontrollsystemer ved enheten.

Kattem barnehager har felles internkontrollsystem for de tre barnehagene. Barnehagens egne rutiner er i stor grad skriftliggjort og samlet i ulike permer/mapper, samt at noen rutiner er lagt inn i ”Kvaliteket”. Rutiner knyttet til brann, beredskap og smitte er skriftliggjort, og disse er plassert ute på hver avdeling. Barnehagens ledelse har startet opp en revisjon av interkontrollsystemet og jobber også med å gjøre IK-systemet tilgjengelig elektronisk.

Barnehagens ledelse kjenner til forskriften og veilederen. Hovedansvaret for barnas arbeidsmiljø ivaretas av enhetsleder, men en del oppgaver er delegert til sekretær/verneombud, blant annet det dagelige ansvaret for oppfølging av internkontrollen. Barnehagen har utarbeidet et HMS- årshjul, der også viktige oppgaver knyttet til barnas arbeidsmiljø er fastlagt for de ulike måneder.

Leder, verneombud og driftsoperatør foretar HMS-runder innendørs og kontroll av lekeplassutstyr en gang i året. Det er etablert rutiner i forbindelse med oppbevaring og servering av mat, men tilsynet avdekket at beskrevne kontroller ikke gjennomføres/dokumenteres. Alle kontroller som gjennomføres må dokumenteres i form av beskrivelse av hvilke punkt som er kontrollert og signering med dato for gjennomførte kontroller.

Barnehagen foretar revisjon av rutiner ved behov, men bør i tillegg gjennomføre en gjennomgang av

internkontrollsystemet årlig for å sikre at rutiner er oppdaterte.

Mindre bygningsmessige avvik noteres i meldebok til driftsoperatøren. Kommunens elektroniske avvikssystem benyttes i varierende grad av de ansatte. Avvik som meldes av ansatte muntlig, skriftliggjøres av sekretær/verneombud. Det bør etableres rutiner for årlig gjennomgang av meldte avvik for å sikre at alle avvik rettes samt å sikre erfaringstilbakeføring.

Informasjon til og opplæring av ansatte skjer ved ansettelse og gjennom personalmøter. Det er utarbeidet eget velkomstbrev til nyansatte med informasjon om noen av de viktigste rutineene i barnehagen.

Det er etablert rutiner for gjennomføring av brannvern og brannøvelser flere ganger årlig. Alle ansatte deltar på førstehjelpskurs annet hvert år.

Fra forskriftens §4: "Leder av virksomheten har ansvar for å påse at bestemmelsene i eller i medhold av denne forskrift overholdes, og skal rette seg etter de pålegg som kommunestyret til enhver tid gir..."

Avvik nr.1: Beskrevne kontroller er ikke dokumentert utført i form av utfylt sjekklister eller lignende

Beliggenhet

I forbindelse med plangodkjenning ble det utarbeidet miljøteknisk vurdering som viste rene masser på barnehageområdet. Miljøenheten viser til Klif's Veileder for undersøkelse av jordforurensning i nye barnehager TA-2261/2007. Veilederen er oppsummert i Miljøenhetens faktaark nr.65- Jordforurensning på nye lekeområder. Tilkjøpte masser skal tilfredsstillende kvalitetskriterier oppgitt på faktaarket. Dokumentasjon på at tilkjørte masser er i henhold til kvalitetskriterier skal foreligge i barnehagens IK-system".

Støy

I Miljøenhetens plangodkjenning av Kattem barnehager datert 28.03.11 forutsatte vi at det utarbeides støyberegninger for barnehagen. Notat om støy fra Tecnokonsult datert 20.09.11 viser at barnehagen vil få tilfredsstillende støyforhold utendørs.

Radon

Ifølge strålevernforskriften skal alle barnehager og skoler innen 01.01.2014 dokumentere radonnivå ved gjennomføring av langvarige målinger (sporfilm, 2-3 mnd) av radon i vinterhalvåret. Trondheim eiendom som eier av barnehagen planlegger å gjennomføre slike målinger.

Måltid

Barnehagen serverer varm mat en gang per uke, og smøremåltid og fruktmåltid resten av ukedagene. Barnehagen har hatt gjennomgang av rutiner med Mattilsynet, og har revidert sine rutiner i henhold til IK-mat.

Rengjøring/vedlikehold

Renhold

Et godt renhold er avgjørende for å oppnå et godt innneklima. I barnehager er det spesielt viktig med godt renhold på gulv, siden barnas leke- og oppholdssone i stor grad er på eller nær gulvet. Inngangspartiene til barnehagen er tilrettelagt for forebyggende renhold med fotskraperist på utsiden av inngangsdøra og matter i grovgarderoben

Det er utarbeidet renholdsplan og renholdet utføres av Trondheim eiendom v/ Miljøservice. Ansattes ansvar for rydding og renhold er avklart.

Sikkerhet og helsemessig beredskap

Barnehagen har etablert en del rutiner for sikkerhet på tur. Når det gjelder beredskapshåndbok og handlingsplan ved alvorlig sykdom/ulykke/død benyttes rutiner utarbeidet sentralt i Trondheim kommune.

Inneområdet

Ved befaringen av innelekeområdet ble det påvist manglende skåldesperre på stellerom ved storbarnsbasen ved **Kattem** barnehage. På alle tre barnehagene var det montert skåldesikring på kjøkkenarmaturene, men disse var noe slitte og trenger oppstramming for å fungere tilfredsstillende. Alle tappesteder tilgjengelig for barn må ha en passiv sikring i form av skåldesperre. Ved **Skjetlein** barnehage manglet sikring av vindu ut mot bakke på avdelingen Torvteigen. Ved **Lyngmyra** ble det påvist manglende sikring av høy hylle/reol på storbarnsavdelingen og manglende sikker oppbevaring av vaskemiddel for oppvaskmaskin. Barnehagene må gjennomgå innelekeområdene med tanke på barns sikkerhet, og manglende sikkerhetstiltak må iverksettes.

Fra forskriftens §14: "Virksomheten skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges".

Avvik nr. 2: Befaringen av innendørs lekeområde avdekket sikkerhetsmangler ved **Kattem, Skjetlein** og **Lyngmyra** barnehager.

Smittevern

Barnehagene har etablert rutiner håndhygiene og stellerutiner, i tråd med faglige råd fra Folkehelseinstituttet og Miljøenhetens faktaark. Det benyttes engangsutstyr og desinfeksjonsmidler i forbindelse med stellesituasjonen.

Barnehagene har rutine for vask av leker som innebærer vask 2 ganger i året. Barnehagene har rutiner for iverksetting av ekstra desinfeksjon ved smittsomme sykdommer. Leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen bør vaskes ukentlig og skal vaskes minst hver 14.dag.

Ved **Skjetlein** barnehage ble drikkekopper på en av avdelingene oppbevart ved siden av vaskerennen. Ved tilsynet ble flere av koppene også oppbevart på selve kanten av vaskerenna. Oppbevaring av drikkekopper må skje utenfor sprutsonen fra vaskerenna av hensyn til smittefare.

Fra forskriftens §17: "Virksomheten skal planlegges og drives slik at risikoen for spredning av smittsomme sykdommer blir så liten som praktisk mulig."

Avvik nr. 3: Det er ikke etablert tilfredsstillende rutiner for lekevask.

Avvik nr. 4: Oppbevaring av drikkekopper ved **Skjetlein** barnehage er ikke tilfredsstillende

Inneklima/luftkvalitet/varme/lyd

Barnehagene er utstyrt med balansert ventilasjonsanlegg. Kattem barnehage har gulvvarme. Ved tilsynet opplyste barnehagens ledelse at varme- og ventilasjonsanlegget ved **Kattem** barnehage ikke fungerer tilfredsstillende. Dette gjelder både temperaturforholdene, luftkvaliteten og støy fra ventilasjonsanlegget i oppholdsrom. Barnehagen har meldt forholdene som avvik, og det arbeides fortløpende med utbedring av dette.

I vegg ved toaletter på avdelingen Torvteigen på **Skjetlein** var det manglende tildekking av mineralull i gammel ventil på veggen. Fritt eksponert mineralull vil kunne virke irriterende på slimhinner, og er ikke ønskelig i barnas oppholdsarealer.

Fra forskriftens §19: "Virksomhetens skal ha tilfredsstillende inneklime, herunder luftkvalitet...."
Fra forskriftens § 21. Lydforhold: "Virksomhetens lokaler og uteområde skal ha tilfredsstillende lydforhold."

Avvik nr. 5: Varme- og ventilasjonsanlegget ved **Kattem** barnehage fungerer ikke tilfredsstillende.

Avvik nr. 6: Det er fritt eksponert mineralull ved toaletter på avdelingen Torvteigen på **Skjetlein** barnehage.

Belysning

Ved befaringen var det manglende utilfredsstillende belysning på både **Lyngmyra** og **Skjetlein** barnehager. På **Lyngmyra** var flere lysarmaturer ute av funksjon, mens på **Skjetlein** manglet en hel avdeling belysning (Torvteigen).

Fra forskriftens § 20 Belysning: "Virksomhetens lokaler og uteområde skal ha en belysning som er tilfredsstillende i forhold til den bruk virksomheten er planlagt for."

Avvik nr 7: Belysningen ved flere avdelinger på **Lyngmyra** og **Skjetlein** barnehager har ikke tilfredsstillende belysning.

Vurdering av Kattem barnehager

Kattem barnehager framstår som en veldrevet enhet som hovedsakelig synes å tilfredsstille krav i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Ved tilsynet ble det avdekket flere bygningsmessige avvik knyttet til de ulike barnehagene.

Avvik nr. 1: Beskrevne kontroller er ikke dokumentert utført i form av utfylt sjekklister e.l

Avvik nr. 2: Befaringen av innendørs lekeområde avdekket sikkerhetsmangler ved **Kattem, Skjetlein** og **Lyngmyra** barnehager.

Avvik nr. 3: Det er ikke etablert tilfredsstillende rutiner for lekevask.

Avvik nr. 4: Oppbevaring av drikkekopper ved **Skjetlein** barnehage er ikke tilfredsstillende

Avvik nr. 5: Varme- og ventilasjonsanlegget ved **Kattem** barnehage fungerer ikke tilfredsstillende.

Avvik nr. 6: Det er fritt eksponert mineralull ved toaletter på avdelingen Torvteigen på **Skjetlein** barnehage.

Avvik nr. 7: Belysningen ved flere avdelinger på **Lyngmyra** og **Skjetlein** barnehager har ikke tilfredsstillende belysning.

Miljøenheten ber om en skriftlig tilbakemelding på at overstående forhold er ivaretatt snarest og senest innen **15.06.13**

Når Miljøenheten har mottatt bekreftelse på at avvik knyttet til **Kattem barnehage** (avvik nr. 1, 2, 5) er lukket, vil barnehagen kunne gis driftsgodkjenning.

Ved manglende bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at avvikene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker §16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 13 om gransking og § 14 om retting.

TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten

Vår referanse
13/6502

Vår dato
15.03.2013

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi: Postmottak utbyggingsenheten
Postmottak Oppvekstkontoret